

lapidaris szövegezés, amely azonban szűkszavu tömörségével magában foglalja úgy a nyilvános, mint a közvetítő útján való, vagy erre irányuló felhívás nélküli ajánkozást, sőt a tilalmi kört talán még ennél általánosabban és szélesebben vonja meg.

Az ügyvéd segítőtársa a bírónak a jog fellelésében. Csofálatos szépségü egybekapcsolása ez a bíró és ügyvéd hivatásának. Ez a rendelkezés talán leginkább alkalmas az ügyvéd tekintélyét alátámasztani és az ügyvédi hivatást a közönség megítélésében arra a polcra emelni, amelyet megérdemel. Ebben a szabályban az igazi tisztelet nyilatkozik meg a jog és annak hivatott szolgálja, a jogász iránt anélkül, hogy mesterkélrt különbségek és ellentétek kerestetnének a jogászi hivatás egyes ágazatai és árnyalatai között.

Ez a tiszteletadó felfogás tisztában van azzal, hogy ma már egyedül a jogász az, aki hivatásánál és hivatottságánál fogva az összefüggéseket áttekinteni képes, aki rendelkezik a kérdések termékeny megvitatásához szükséges történelmi és összehasonlító anyag felett és aki felette áll a politikai és gazdasági érdekellentéteknek. Tudatában van e felfogás annak, hogy a *társadalom építő munkájának szüksége van a jogászra, mert az ő feladata a jogalkotás és jogalkalmazás logikáját megtalálni és egyttal örködni az erkölcsi követelményen, mely abban áll, hogy a jogrend a maga egészében és minden tételében igazságos legyen.*

Ezen a ponton találkozik jogbölcészet és pozitív jog, kongresszusi munka és törvénytervezet: az egyenlőség és szabadság elveim épülő igazságosság a jog örök célkitűzése, minden verbeli jogász eszménye, minden jogi műalkotás és ítélet gerince és lényege.

—l —r.

A Ferenc József Tudományegyetem Barátai Egyesületének Jog- és Allamtudományi Szakosztályában dr. Buza László egyetemi tanár elnöklete alatt a *Személyiségi jog és a magánjogi törvénykönyv javaslata* címen tartott előadást dr. Balás P. Elemér kir. kúriai bíró a szegedi Tudományegyetem magántanára. A személyiségi jog szabályozásának történelmi fejlődését ismertette magánjogi kodifikációkban, rámutatott az előadó ennek a szabályozásnak lényeges eltérésére attól a rendszertől, amelyet a német polgári törvénykönyv fogadott el, majd megvilágította a magyar magánjogi törvénykönyv javaslatában foglalt szabályozás rokonságát a svájci polgári törvénykönyv álláspontjával. A mindkét irányban megnyilatkozó irodalmi felfogások ismertetése után részletesen foglalkozott az előadás a személyiségi jog elméleti tanaival és az idevágó irodalomban kifejezésre jutó különféle felfogásokat bírálva, rámutatott arra, hogy a személyiségi jogi koncepcióval szemben ta-

pasztalt ellenérzésnek a német jogtudományban a római jogi szemlélethez szokott gondolkodás a magyarázata, amely egyfelől figyelmen kívül hagyta azt, hogy a római jogban is megvoltak a csirái az intézménynek, másfelől nem vette figyelembe azt a fontos körülményt, hogy a római jogban nem volt szükség a személyiségi jog intézményének szélesebb keretű alkalmazására, mert a római élet az erőteljes személyiségek világa volt, olyan egyéniségeké, akik de facto is megtudták magukat védelmezni. Kimutatta azonban az előadó azt is, hogy a személyiségi jog híveinek elméletei is hibásak voltak annyiban, hogy nem domborították ki eléggé a személyiség szellemi mivoltát és elméleteik — látszólag — túlságosan dologias színezetben jelentkeztek. Előadó megállapítása szerint a személyiségi jog lényege a személyi, dinamikus, egészre irányuló szemlélet, szemben a hagyományos vagyongog álláspontjával, amely kisebb-nagyobb mértékben abstrahál a személyiség egészétől. A továbbiakban magáévá tette az előadó Gierkének azt a felfogását, hogy egy modern magánjogi törvénykönyvnek ki kell terjednie azokra a magánjogi jogágakra is, amelyek a modern fejlődés termékei. Ehhez képest kifogásolta az előadó a Mt.-nek azt az álláspontját, hogy még csak utalás formájában sem foglalkozik az ú. n. szakjogokkal: a szerzői, a találmányi, a védjegyjoggal és a mintautalommal. Pedig az előadó szerint a helyes rendszer az, ha a magánjogi törvénykönyv a személyiségi jog szabályozása után, de még a hagyományos vagyongog szabályait megelőzően foglalkozik — legalább fő elveiben — a személyiség egészétől legkevésbé abstraháló felsorolt jogágakkal. Nem hagyhatja megemlítés nélkül egy modern kódex a versenyjogot sem, amelynek azonban a rendszerben nem a hagyományos vagyongog előtt, hanem ezt követően van helye, mert a versenyjog abstrahál a legnagyobb mértékben a személyiségtől, amennyiben a versenyjog lényege az előadó megállapítása szerint épen a dologiság túlnyomó jelentősége. Másik kifogása az előadónak a Mt. személyiségi jogi szabályai ellen az, hogy a személyiségi jog keretében alanyi jogot csak a törvény és mások jogainak korlátai között juttat, ami arra a — szerinte — téves következtetésre nyújthat alapot, mintha a személyiségi alanyi jog nem érvényesülhetne a magánjog egyéb rendelkezéseivel szemben is megfelelő esetekben. Ezen a ponton tehát a szöveg szabatosítására van szükség. Végül állást foglal az előadó a magánjogi törvénykönyv javaslatának az ellen a felfogása ellen is, amely szerint a személyiség elvileg csak addig részesül oltalomban, amíg a személy életben van. Természetesen figyelemmel volt az előadó arra, hogy a halál után sokszor egyéb fontos érdekek ellensúlyozhatják a személyiség oltalmát.

Az előadáshoz Pap Róbert szegedi ügyvéd szólt hozzá, aki a személyiségi jog kártérítési vonatkozásaival foglalkozott.